

TIENERDYNAMIEK

NIVEAU 2

MAAK EEN SOCIOGRAM OP BASIS VAN
DE BEVRAGING VAN JE TIENERS

[#sportersbelevenmeer](#)

SPORT.
VLAANDEREN

MAAK EEN SOCIOGRAM

op basis van de bevraging van je tieners naar positieve en eventueel negatieve connecties tussen elkaar

Voor je je tieners gaat bevragen is het belangrijk dat je als trainer eerst je eigen inschatting maakt van de positieve en eventueel negatieve connecties tussen je tieners.

SOCIOGRAM MAKEN OP BASIS VAN BEVRAGING VAN DE TIENERS

De tieners bevragen naar de positieven en eventueel negatieve connecties kan aan de hand van 2 verschillende tools (met bijbehorende handleiding):

1. Excel tool: wanneer je als trainer je tieners live wil bevragen naar connecties
2. Google forms: wanneer je als trainer je tieners liever online wil bevragen naar connecties

Alvorens je deze handleidingen gaat lezen en toepassen, is het belangrijk te weten of je de connecties op of buiten het sportterrein wil bevragen en of je enkel de positieve connecties, of graag ook de negatieve connecties binnen jouw groep wenst te bevragen. Ondanks dat je in de vraag een onderscheid kan maken tussen connecties op of buiten het sportterrein, moet je er rekening mee houden dat sporters deze zaken niet altijd gescheiden zullen houden. Houd er verder ook rekening mee dat het voor tieners confronterend en vrij direct kan zijn om hun negatieve connecties aan te duiden. Daarnaast kan deze vraag ook negatieve gevoelens aanwakkeren of leiden tot een onderlinge uitwisseling van opgegeven namen tussen tieners, waar vaak de personen die al minder in de groep liggen het slachtoffer van zijn. Om dit te vermijden hebben we een aantal voorbeeldvragen opgesteld om naast de positieve ook de negatieve connecties te bevragen op en buiten het sportterrein. Aan de hand van de hieronder opgestelde voorbeeldvragen, proberen we de 'negatieve' vraagstelling te verzachten. We raden aan om voor het bevragen van de positieve en eventueel negatieve connecties op of buiten het sportterrein één koppel (de positieve en de negatieve vraagstelling) van vragen te kiezen.

A. BEVRAGING POSITIEVE CONNECTIES

Op het sportterrein

- Als ik hulp nodig heb bij een oefening vraag ik hulp aan...?
- Als we zelf groepjes mogen vormen tijdens de training zit ik het liefst samen met...?

Buiten het sportterrein

- Buiten het sportterrein heb ik veel contact met...?
- In deze groep trek ik vaak op met...?
- In deze groep praat ik veel met...?
- Stel je zit met een geheim, zijn er mensen binnen de groep waaraan je dit zeker zou vertellen?

B. BEVRAGING NEGATIEVE CONNECTIES

Op het sportterrein

- Als ik hulp nodig heb bij een oefening, zal ik niet snel hulp vragen aan...?
- Als we zelf groepjes mogen vormen tijdens de training zit ik liever niet samen met...?

Buiten het sportterrein

- Buiten het sportterrein heb ik weinig contact met...?
- In deze groep trek ik eigenlijk nooit op met...?
- In deze groep praat ik bijna nooit met...?
- Stel je zit met een geheim, zijn er mensen binnen de groep waaraan je dit zeker niet zou vertellen?

HOE GA JE OM MET DE RESULTATEN?

Als trainer is het belangrijk dat je je ervan bewust bent dat je met een sociogram informatie bekomt die gevoelig kan liggen bij sommige tieners. Het is informatie voor jou als trainer, het is dan ook niet de bedoeling om deze zomaar te verspreiden.

WELKE INFORMATIE HAAL IK UIT HET SOCIOGRAM?

Excel: De analyse van het sociogram opgemaakt in Excel en hoe je hieruit waardevolle informatie filtert is gelijk aan de manier hoe we dit gedaan hebben met het zelfgemaakte sociogram. Het enige verschil is dat het totaal aantal positieve en negatieve connecties nu terug te vinden is onder de werkmap 'Matrix' in Excel en niet naast de namen zoals dat het geval was met het sociogram op basis van je inschattingen als trainer. Indien je deze analyse nogmaals wenst te bekijken, kan je hierboven in het document terecht. Onder het sociogram gemaakt met de Excel tool wordt er op basis van formules een kleurencode toegeschreven aan elke persoon. Bij elke kleur staat een korte beschrijving van wat deze kleur zegt over de persoon zijn positie binnen de groep. Belangrijk om te weten is dat deze kleuren gebaseerd zijn op wiskundige formules die rekening houden met het aantal positieve en negatieve connecties. Met andere woorden, het is mogelijk dat één persoon een rood bolletje krijgt en een andere een wit, terwijl de persoon met het rood bolletje maar één negatieve connectie meer heeft dan de persoon met het wit bolletje. Maak dan ook altijd gebruik van het sociogram en de tabel (matrix) om een volledig beeld te krijgen van de dynamiek binnen jouw groep.

Google Forms: Het rapport met resultaten dat je verkrijgt uit de Google Forms methode is licht verschillend. Je krijgt hier een overzichtelijke tabel met de positieve en negatieve connecties afgebeeld met rode en groene vakjes alsook een totaal overzicht van het aantal connecties die elke persoon ontvangt. Deze informatie is gelijk aan de matrix in het Excel document of de tabel van het totaal aantal connecties in het zelf opgestelde sociogram. Daarnaast krijg je nog extra informatie die je kan helpen bij het overzichtelijk analyseren van de data. Het belangrijkste is om naast de tabel ook sociogrammen van de positieve en negatieve (indien je die bevroegd hebt) connecties te bekijken die helemaal onderaan het rapport staan. Met de tabel bovenaan en de sociogram(men) onderaan het rapport kan je dezelfde interpretatie maken als bij het eigen gemaakte sociogram met het verschil dat de personen hun bolletjes nog geen kleur hebben. Deze kleuren kan je zelf aan de tieners geven, bv. op het afgeprinte rapport, op basis van de verkregen resultaten. Hoe je bepaalt welke atleet welke kleur krijgt, vind je terug in '[tienerdynamiek - niveau 1](#)'.

Algemeen: Check altijd de bevindingen van je eigen sociogram af met wat je in het sociogram op basis van de atleetbevraging ziet. Probeer nooit blind op het sociogram af te gaan, maar combineer het met je eigen inzichten en observaties. Indien je in beide sociogrammen tot dezelfde problematische bevinding komt is er een grote kans dat er zich effectief een probleem stelt bij/rond deze persoon of atleet. Anderzijds kan het zijn dat er onderliggende problemen of kwetsbare personen binnen de groep zijn die enkel uit de bevraging naar boven komen en moeilijk vast te stellen zijn voor een trainer op basis van observatie. Wees hiervan bewust en volg opvallende resultaten bijvoorbeeld zeer alert op tijdens komende trainingen of activiteiten. Op deze manier kan je eventueel toch bepaalde zaken herkennen die je anders, zonder aandachtspunten die je uit het sociogram haalt, niet zou zien.

REFLECTIE OP HET SOCIOGRAM

Je hebt nu zeer interessante informatie over de dynamiek binnen jouw groep bekomen. Nu is het eerst en vooral tijd als trainer/tienerbegeleider om hierover te gaan reflecteren. Hierbij kunnen volgende vragen ter reflectie gehanteerd worden. Deze gaan verder dan enkel het vaststellen van de eventueel kwetsbare tieners binnen jouw groep, ze zetten je namelijk ook aan het reflecteren over de mogelijke oorzaken van deze vaststellingen/resultaten.

Komen deze resultaten overeen met jouw beeld van jouw groep? Had je dit verwacht?

- Ja? Wat had je specifiek wel verwacht?
- Neen? Wat had je specifiek niet verwacht?

Wat valt er op als je het sociogram bekijkt?

- Zijn er tieners die goed in de groep liggen?
- Zijn er tieners die niet goed in de groep liggen?
- Zijn er subgroepen binnenin jouw team?

Tieners die goed in de groep liggen:

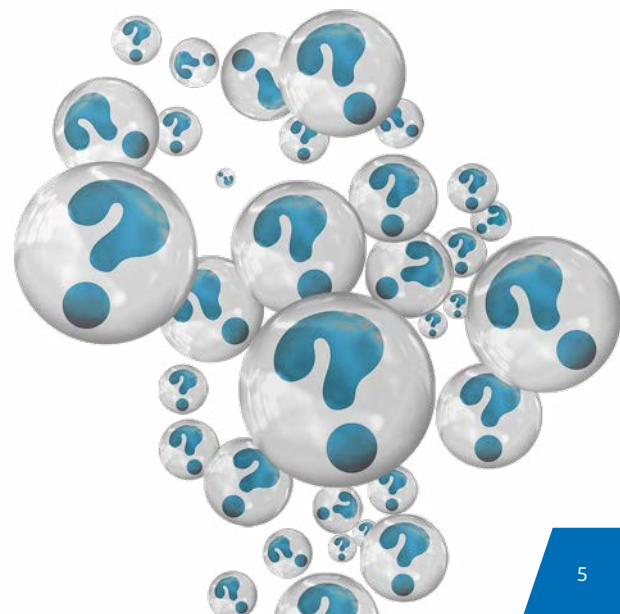
- Hoe komt het dat deze sporter goed in de groep ligt? Zouden hier specifieke redenen voor kunnen zijn?
- Hoe gedraagt hij/zij zich doorgaans op training?
- Zijn er verschillen in vaardigheden tussen deze en de andere tieners?
- Weet je hoe de thuis- en schoolsituatie van deze atleet zijn?

Tieners die niet goed in de groep liggen:

- Hoe komt het dat deze atleet niet goed in de groep ligt? Zouden hier specifieke redenen voor kunnen zijn?
- Hoe gedraagt hij/zij zich doorgaans op training?
- Zijn er verschillen in vaardigheden tussen deze en de andere tieners?
- Weet je hoe de thuis- en schoolsituatie van deze atleet zijn?

Subgroepen:

- Hoe komt het dat deze subgroepen er zijn? Zouden hier specifieke redenen voor kunnen zijn?
- Zijn er verschillen in vaardigheden tussen de groepen of de groep en andere tieners?
- Is het problematisch dat deze subgroepen er zijn? (Dit hoeft zeker niet altijd zo te zijn)

HOE GA JE VERDER AAN DE SLAG MET DE RESULTATEN?

Je hebt nu een uitgebreide reflectie gedaan op basis van bovenstaande vragen. In een volgende fase is het belangrijk om te beslissen hoe je met deze informatie omgaat. Als trainer is het altijd goed om extra alert te zijn voor opmerkelijke resultaten die uit het sociogram gekomen zijn. Dit kan je doen door goed te observeren tijdens de groepsactiviteiten met extra aandacht voor de tieners die op basis van het sociogram een verhoogd risico hebben op drop-out. Meer bepaald kan je kijken naar de gedragingen van deze tieners alsook hun interacties met andere tieners. Wees je ervan bewust dat je met informatie werkt die gevoelig kan liggen bij tieners en zorg er dan ook voor dat enkel jij toegang hebt tot deze informatie. Denk daarnaast ook goed na over wat en hoe je eventueel bepaalde zaken overbrengt aan tieners. Of je al dan niet moet ingrijpen op basis van de informatie die je verzamelde in je sociogram(men) en hoe je ingrijpt wanneer je ziet dat er tieners zijn die niet goed of zelfs slecht in de groep liggen, en hierdoor een hogere kans op drop-out hebben. Als je met de tiener in gesprek wil gaan om een potentiële drop-out te vermijden om moeilijke situaties te bespreken vind je hier een stappenplan om concreet aan de slag te gaan: ‘gesprek tussen trainer, begeleider, api en tiener’.

Aarzel ook niet om extra hulp te vragen binnen je eigen club, bij je desbetreffende sportfederatie of bij Sport Vlaanderen indien je met vragen zit.

**#SPORTERS
BELEVEN
MEER**

